

Hvilke muligheter gir friske lakseelver
- hvilke nye oppgaver og utfordringer står for tur?

Presentasjon
Friskmeldingsmarkering Skibotn
23-11-2022

Norske Lakseelver

Organisasjon for forvaltningslag i vassdrag med anadrom laksefisk

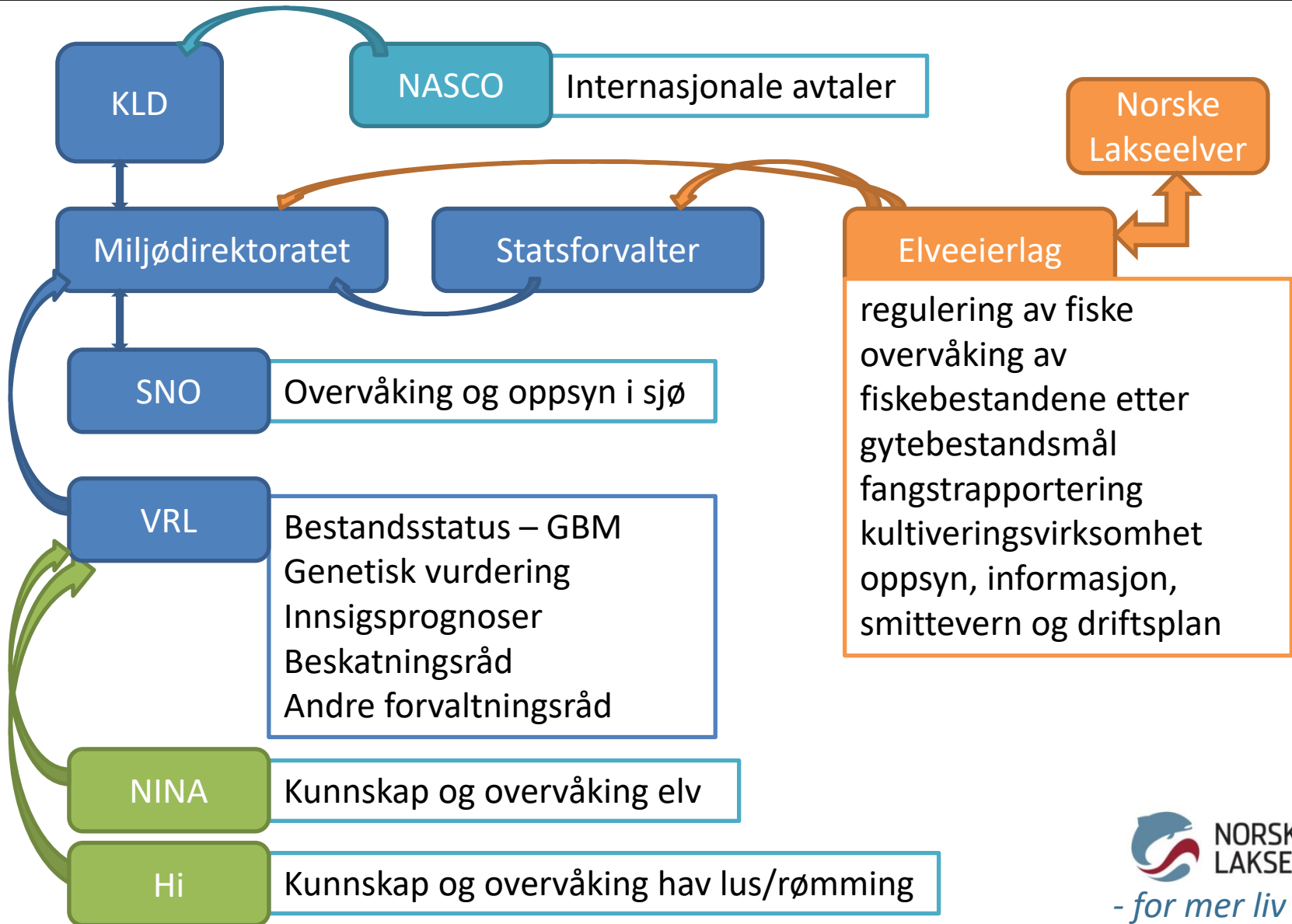
- Stiftet 1992
- 114 medlemslag
- 10 000 forvaltere

Friskmeldt – Hva nå?

Forvaltning av villaks i Norge

Organisering av grunneiere

- I vassdrag med selvreproduserende bestander av anadrome laksefisk plikter fiskerettshaverne å gå sammen om felles forvaltning.
- I vassdrag der kravene til pliktig organisering ikke er oppfylt, kan departementet unnlate å åpne for fiske.
- Fiskerettshaverne organiserer selv arbeidet. Den enkelte fiskerettshavers andel i fisket legges til grunn ved fordeling av utgifter i forbindelse med fellesforvaltningen.

Forvaltningslagets plikter

§ 25a i [Lov om laksefisk og innlandsfisk](#)

følgende punkter skal oppfylles av lokal forvaltningen

- 1. Regulering av fisket
- 2. Bestandsovervåkning
- 3. Fangststatistikk og rapportering
- 4. Fiskeoppsyn
- 5. Smitteforebyggende tiltak
- 6. Kultiveringstiltak
- 7. Informasjon

Forvaltningsmålet

Forvaltningen av villaks i Norge har som mål at

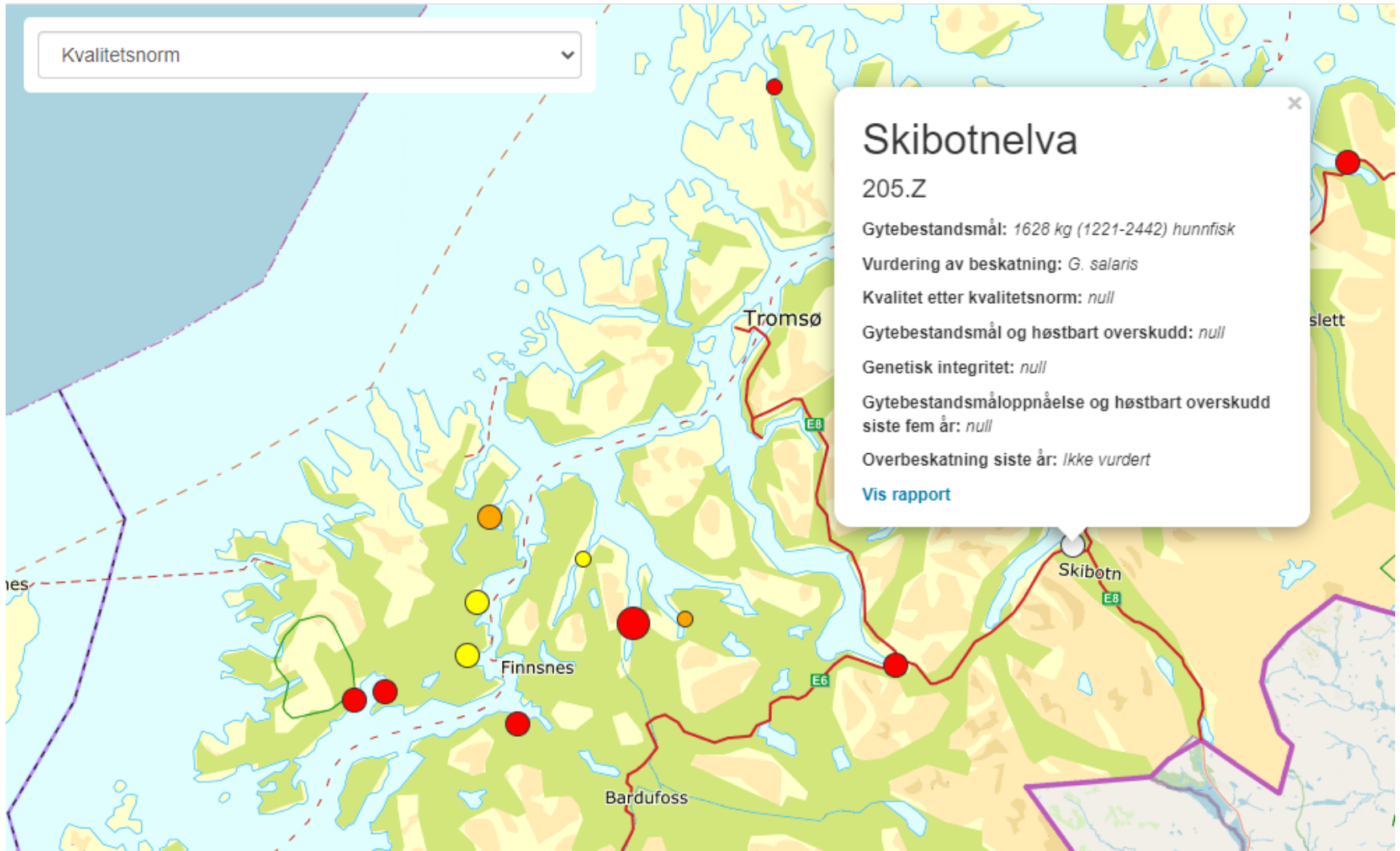
- Det skal være nok laks å høste av – minst 80% av normalt
- Det skal **ikke være noen genetiske endringer** i de forskjellige bestandene

Disse målene er fastslått Kongelig resolusjon om

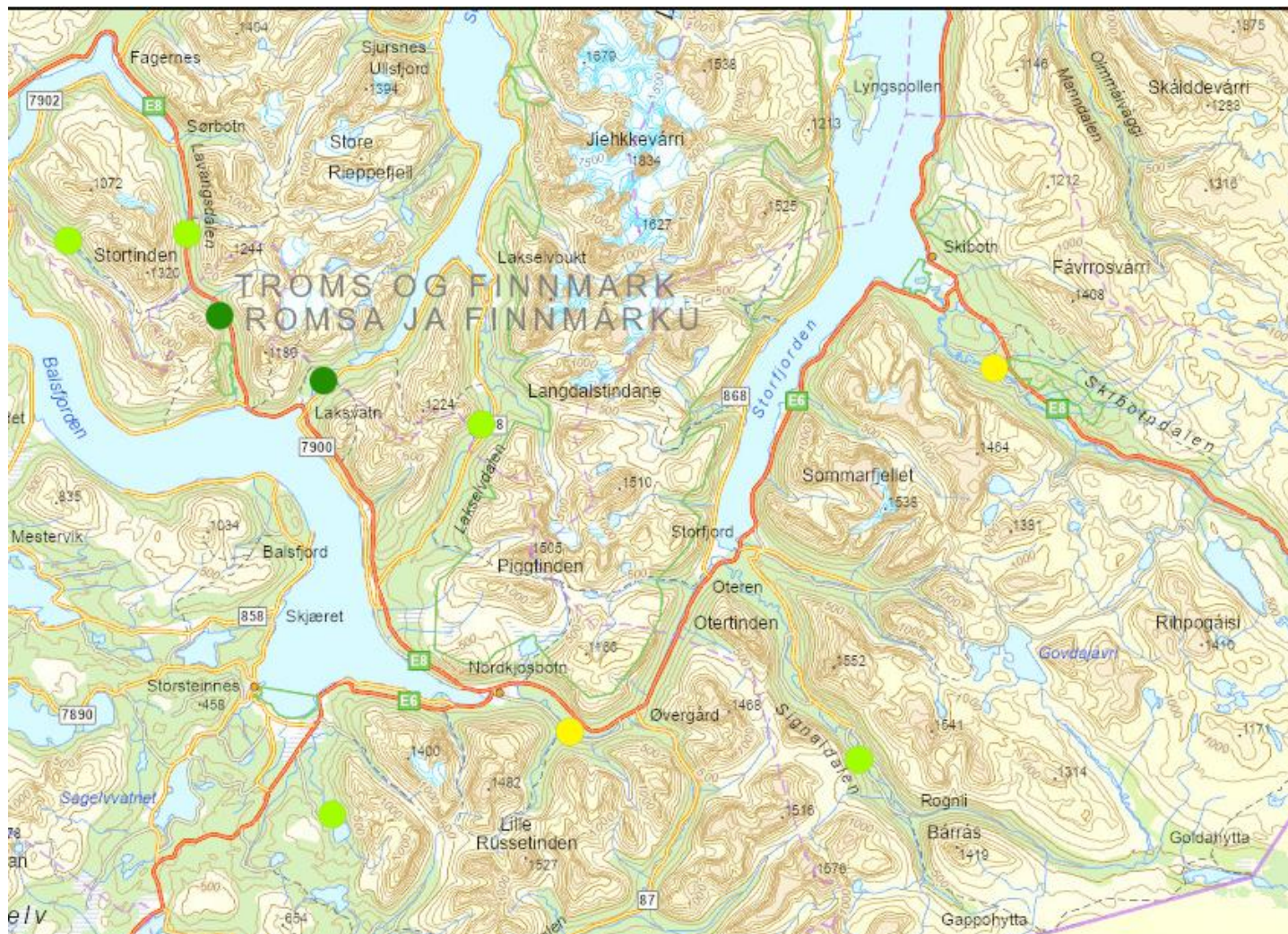
Kvalitetsnorm for villaks

- Villaksen ble tatt inn på Rødlista som «Nær truet» i 2021

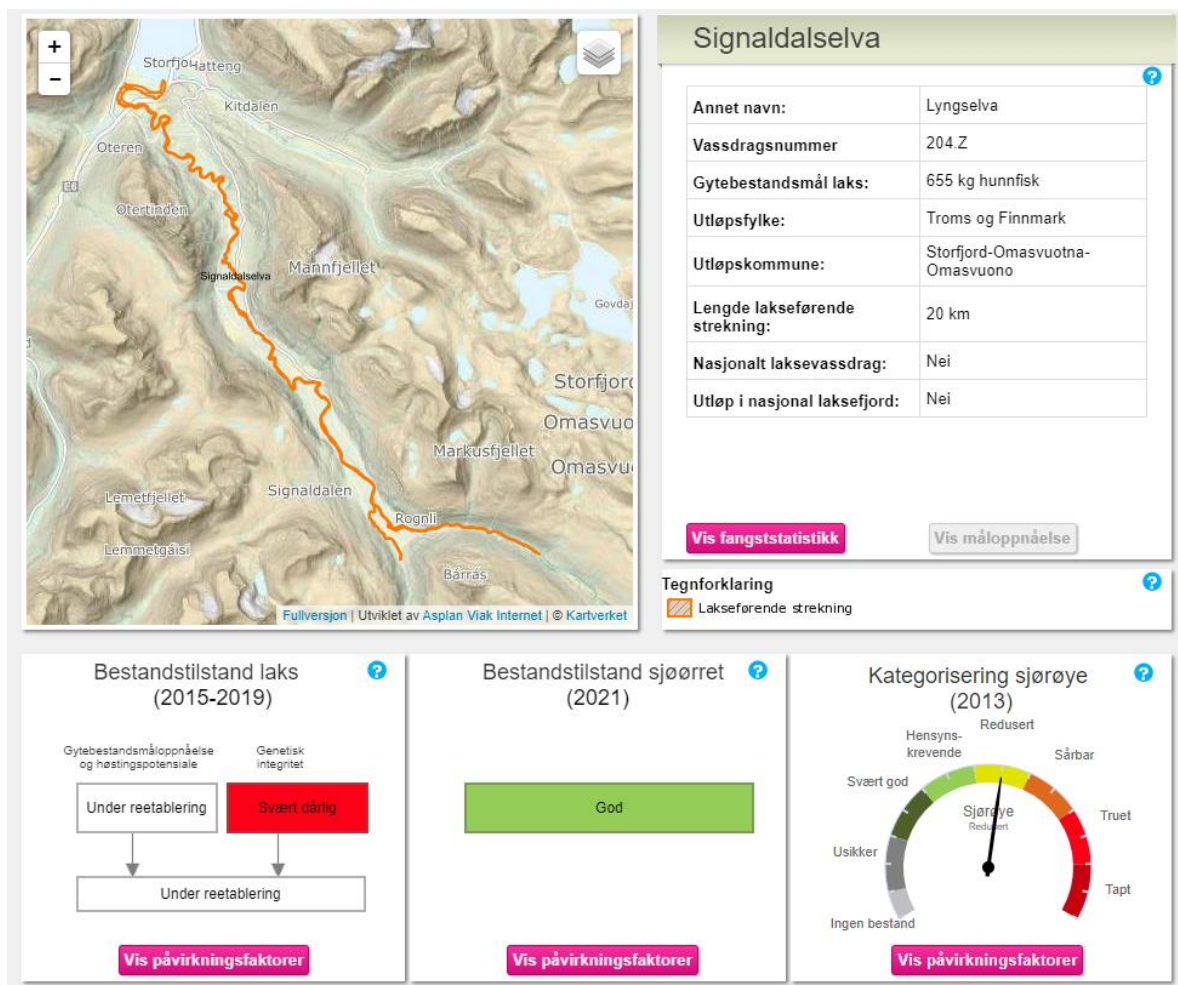
VRL: Status laks

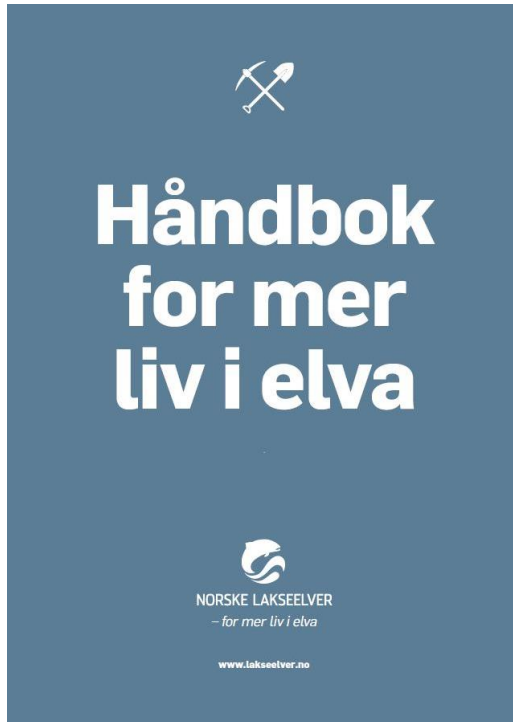
VRL: Status sjøørret

Mdir: Lakseregisteret

Lakseforvaltning

- Lakseforvaltning krever kunnskap om så mangt

Digital driftsplan

DREVJO AKTUELT OM ELVA LAKSEFISKE MENY   NORSK LAKSEELVER

Drevja forvaltningslag Velg kommune Vefsn   SSV1.9 m/s -2 °C 05:11/17:11 11:11/

Driftsplan for Drevja

> Innledning

> Status og bakgrunn

> Visjon og mål

Driftsplanansvaret er gitt etter paragraf 25a i [Lov om laksefisk og innlandsfisk mv.](#) (lakse- og innlandsfiskloven). Punktene i driftsplanen er gitt etter loven.

Paragraf 25a gir følgende lovpunkter som skal oppfylles av den lokale forvaltningen:

- 1. Regulering av fisket
- 2. Bestandsovervåkning
- 3. Fangststatistikk og rapportering
- 4. Fiskeoppsyn
- 5. Smitteforebyggende tiltak
- 6. Kultiveringstiltak
- 7. Informasjon

Digital driftsplan

Handlingsplanen

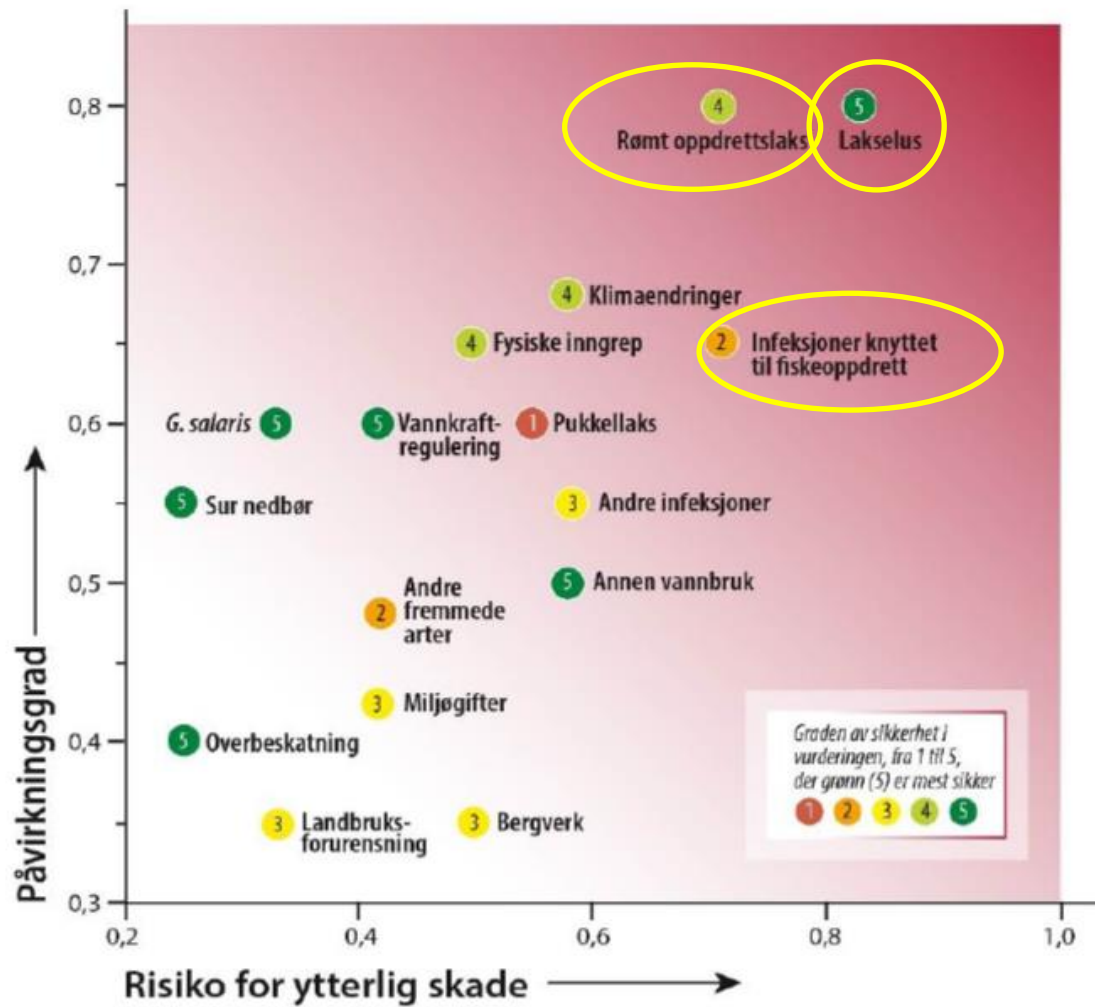
1. Regulering av fisket							
	Kategori	Prio.	Start	Slutt	Ansvarlig	Status	Evaluert
Fiskeregler	Fritidsfiske	Høy	2019	2030		Under Gjennomføring	×
2. Bestandsovervåkning							
	Kategori	Prio.	Start	Slutt	Ansvarlig	Status	Evaluert
Videoovervåking Drevja	Biologi	Høy	2020	2024		Under Gjennomføring	✓
Beredskap rømt oppdrettslaks og pukkellaks	Biologi	Høy	2022	2030	Lone Marie Molid Sandum	Forslag	×
3. Fangststatistikk og rapportering							
	Kategori	Prio.	Start	Slutt	Ansvarlig	Status	Evaluert
3.Fangststatestikk og rapportering	Fritidsfiske	Høy	2022	2023		Under Gjennomføring	×
4. Fiskeoppsyn							
	Kategori	Prio.	Start	Slutt	Ansvarlig	Status	Evaluert
4.Fiskeoppsyn	Biologi	Høy	2022	2023		Under Gjennomføring	×

Kunnskapsbasert formidling

ET MAGASIN OM VILLAKS: VRL-Rapporten / Vekst og villaks / Laksesesongen / Hva skjer i havet? / Aurelva på Sunnmøre / Revisjon i Åbjøra

Truslene mot villaksen

Kilde. VRL-rapport 17

Truslene mot villaksen

Elv

Vassdrag

Regulert Ja Nei Åpen for laksefiske Ja Nei

Revisjon

Stengingsgrunn **Gyroinfisert**

Nasjonal Lakseelv Ja Nei Elvenummer SSB

Nasjonal Laksefjord

Fylke

Kommune

Fjordsystem

Har vært gyrosmittet Ja Nei Produksjonsområde

Gyrostatus

Gyro_friskmeldt

Genbank Ja Nei

Klekkeri/Settefiskanlegg Ja Nei

GBM / Teoretisk antall smolt kilo hunnfisk smolt

Beregnet smolttap etter Havforskningsinstituttets modeller

År	Lusedødelighet %	Smolttap	Rest smolt
2021	20,6	1761	6788
2020	7	598	7951
2019	16	1368	7181
2018	4	342	8207

Status for produksjonsområde 11

Periode	Regjeringens avgjørelse	Ekspertgruppens råd
2020 - 2021	Grønn	Grønn
2017 - 2019	Grønn	Grønn

Kilde. VRL-rapport 17

Truslene mot villaksen

Elv

Vassdrag

Regulert Ja Nei Åpen for laksefiske Ja Nei

Revisjon

Stengingsgrunn **Gyroinfisert**

Nasjonal Lakseelv Ja Nei Elvenummer SSB

Nasjonal Laksefjord

Fylke

Kommune

Fjordsystem

Har vært gyrosmittet Ja Nei Produksjonsområde

Gyrostatus

Gyro_friskmeldt

Genbank Ja Nei

Klekkeri/Settefiskanlegg Ja

GBM / Teoretisk antall smolt kilo hunnfisk smolt

Beregnet smolttap etter Havforskningsinstituttets modeller

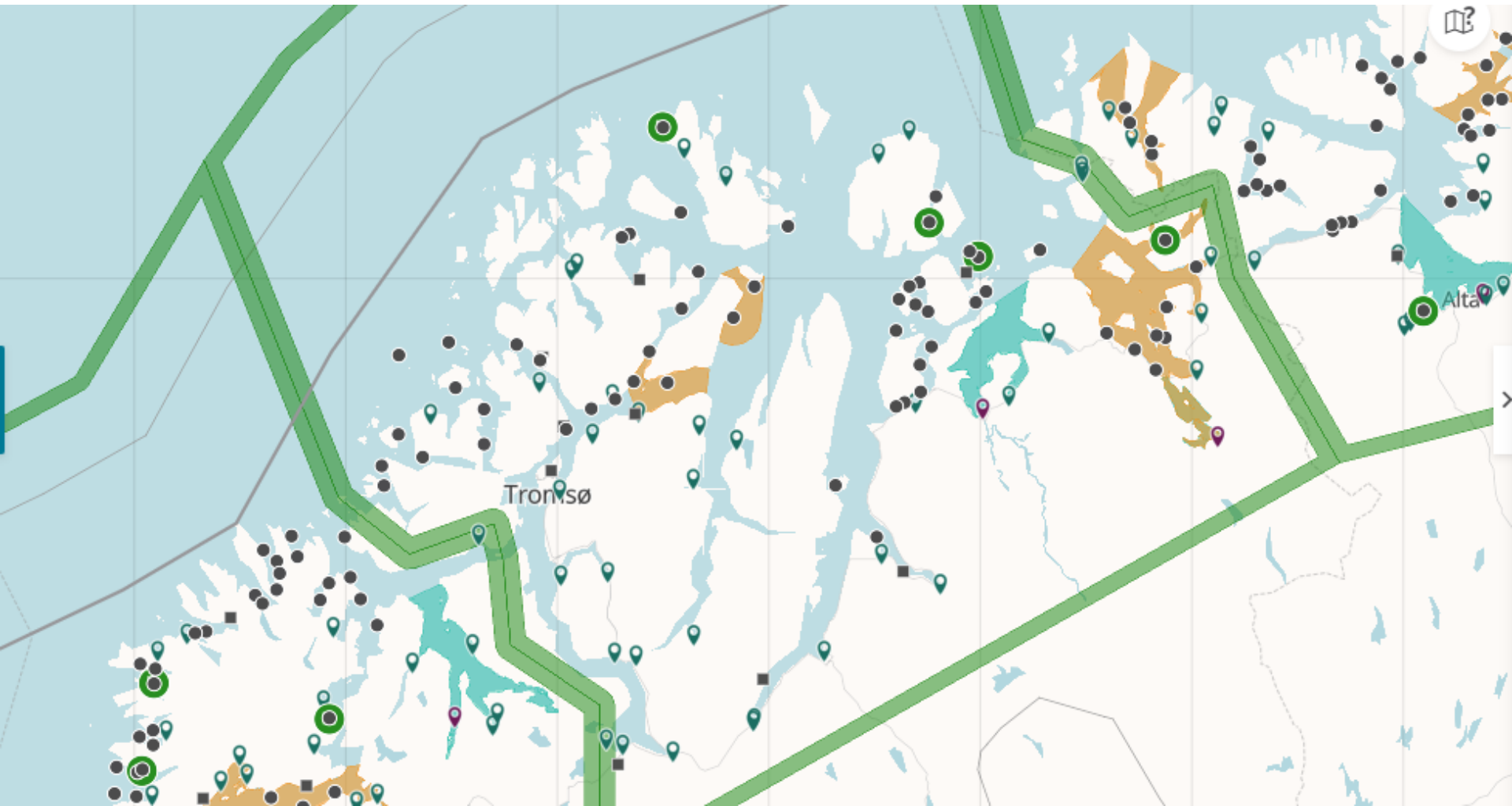
År	Lusedødelighet %	Smolttap	Rest smolt
2021	19,7	6046	24642
2020	8	2455	28233
2019	14	4296	26392
2018	4	1228	29460

Status for produksjonsområde 11

Periode	Regjeringens avgjørelse	Ekspertgruppens råd
2020 - 2021	Grønn	Grønn
2017 - 2019	Grønn	Grønn

Kilde. VRL-rapport 17

Truslene mot villaksen

Truslene mot villaksen

Laksefisketurisme

Laksefisketurisme er viktig

- **Verdiskaping** fra laksefisketurisme sikrer grunnlaget for finansiering av lokal forvaltning, øker oppmerksomheten rundt villaksen i **lokalsamfunnet** og styrker den politiske interessen.
- Laksefisketurisme må baseres på **bærekraftig forvaltning** og høsting av fiskeressursene.
- NL jobber for at myndighetene må legge til rette for rettighetshaverne, slik at de kan **utvikle** og **drive laksefisketurisme**. Dette gjelder også i vassdrag som er kalket og gyrobehandlet.

Laksefisketurisme i tall

- Om lag **80 000 laksefiskere**
- Om lag **10 000 av disse er utlendinger**
- Finner, svensker, dansker, tyskere og engelskmenn
- Nye beregninger fra forskerne på NMBU viser at sportsfiske etter laks genererer en total verdiskaping på om lag **1,3 . 1,5 milliarder** i løpet av tre sommermånedder.
- Totalt er ca. **halvparten** av alle laksefiskere **tilreisende**, dvs. overnatter borte fra hjemmet

Laksefisketurisme

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning

2021

ISSN 2535-2806

MINA fagrapport 71

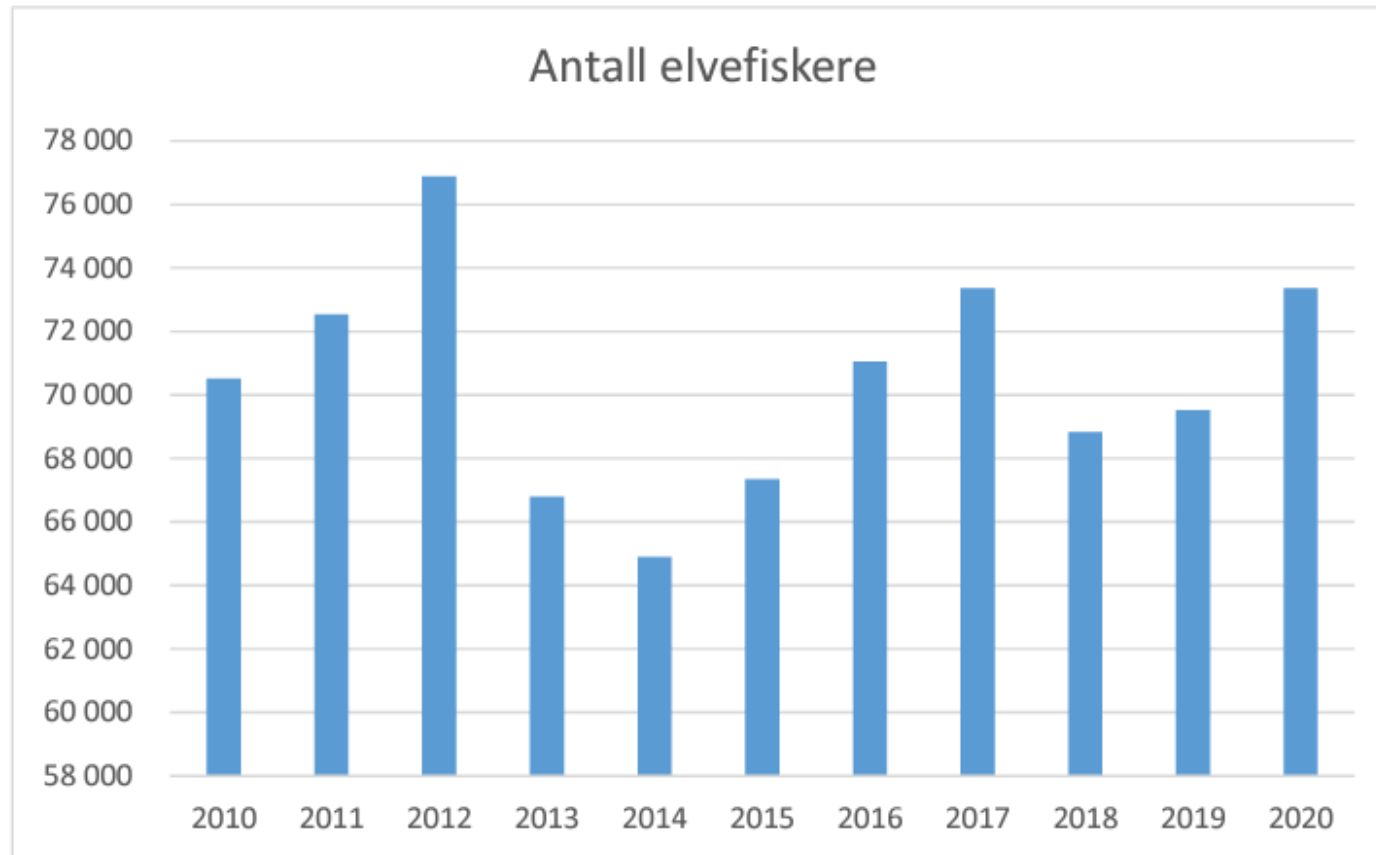
Laksefiske i Norge 2020: Atferd blant aktive fiskere og svenske fiskere som ikke besøkte Norge pga. corona-pandemien

Øystein Aas
Oddgeir Andersen
Stian Stensland

Fiskekort og fisketilbud

- **Lotteri** på kortsalg = 4%
 - Kortsalg på soner med **begrensinger** i antallet = 45%
 - **Åpent** kortsalg uten begrensninger = 26%
 - **Private vald** med overnatting uke og halvuke = 12%
 - **Langtidsleie** av vald = 8%
 - Annet= 8%
-
- Hva velger elvene i Skibotn?

Elvefiskere

Figur 1. Utviklingen i antall løste fiskeravgifter for fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag 2010-2020.

Ikke bare laks – men også natur

Hva driver laksefiskerne?

Viktigst

- Avslapning
- Opplive naturen og å komme bort fra daglig rutiner

Minst viktig

- Å fange mange fisk
- Fisk i fryseren
- Legge ut bilder av fangsten.

Pengebruk

- Mest penger brukes på **fiskekort** eller en annen form for leie av fiskerett, med et snitt på litt over 820 kr/døgn
- Deretter fulgte **fiskeutstyr** kjøpt lokalt (419 kr), **mat** (363 kr) og **overnatting** (319 kr). Minst ble brukt på mat og drikke kjøpt på serveringssted, med 109 kr.
- Til sammen indikerer dette et **dagsforbruk** på ca. 2 400 kroner i gjennomsnitt.
- **Ekstra betalingsvilje** per fiskedag: 321 kr. = ca. 14%
- Ca **1/3 til fiskerettshaver** – resten til lokalsamfunnet

Kan verdien økes?

- **Øke antall fiskedøgn** (gitt samme tilbud og at man ikke fordriver de som legger igjen mye penger på overnatting).
- Finne tiltak som får fiskerne til å legge igjen mer penger ved kjøp av andre fiskerelaterte **tilleggsprodukter**. Dette trenger ikke nødvendigvis å være fiskeleie, men **overnatting** eller **andre varer og tjenester**.
- De pengene som fiskerne legger igjen går til tjenester som har høy **verdiskapingsfaktor** (roing/guiding, servering, overnatting, fiskeleie), og ikke primært på dagligvarer.

Verdien av villaks i elv i Agder

Fiskekortsalg i Otra

- I snitt rett over én million siste to år
- I snitt 1250 fiskere i året siste to år

Mest lokale

Fiskekortsalg i Mandalselva

- 4, 1 million i 2021
- I overkant av to tusen fiskere i året

Mange tilreisende

Audna, Lygna, Kvina, Tovdalselva

Samfunnet har brukt godt **over én milliard** på å få laksen tilbake i disse elvene – på samme måte som *gyro*-elvene

Mange utfordringer – store muligheter!

